

ELENIA

Eduskunnan talousvaliokunta 7.2.2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähkömarkkinalain ja sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta (HE 197/2024 vp)

Toimitusjohtaja Jorma Myllymäki

1. Sähkön yhteislaskutus

- Hallituksen esityksen mukainen sähkön yhteislaskutusmalli on jakeluverkkoyhtiön kannalta kestävä, koska jakeluverkonhaltija on pakotettu yhteislaskutukseen, mutta lainsäädännöllä poistettaisiin jakeluverkonhaltijan mahdollisuus hallita saataviaan (omaisuudensuoja).
- Yhteislaskumalli tulisi palauttaa lausuntokierroksen mukaiseen toteutusmalliin, jonka mukaan yhteislaskutukseen osallistuva myyjäyhtiö kantaa luottotappioriskin asiakassaatavista.
- Vaihtoehtoisesti yhteislaskumalli tulee palauttaa uudelleen valmisteluun.

2. Markkinapohjainen kuormanohjaus

- Hallituksen esityksen kirjaus sähkömittareiden hyödyntämisestä asiakkaiden kuormien ohjaukseen on hyvä ja helpottaa asiakkaiden mahdollisuutta osallistua sähkömarkkinoiden joustoihin.
- On asiakkaiden etu, että myös jakeluverkkoyhtiöllä ylläpidetään mahdollisuutta tarjota perinteistä klo 22-07 aikaohjausta monipuolisempaa kuormanohjausta asiakkaalle, jolla ei ole markkinaehtoista kuormanohjaussopimusta.

3. Jakelumaksujen rakenteiden yhtenäistäminen ja sähkönjakelun tehopohjaisen hinnoittelun edistäminen

- Elenia kannattaa esitystä
- Elenia esittää, että Energiavirasto valmistelee määräysluonnoksen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa niin, että määräysluonnoksessa huomioidaan mahdollisimman hyvin sähkönvähittäismarkkinoiden nykytilanne ja uusien rakenteiden vaikutukset loppuasiakkaille.

4. Liittymisjohdon määritelmän täsmentäminen

- Elenia kannattaa esitettyä muutosta

5. Liittämisvelvollisuus

- Elenia kannattaa esitystä kohtuullisten liittymisaikojen määrittämisestä ja mahdollisista poikkeamista eri jakeluverkoissa.
- Samanaikaisesti tulisi lainsäädännöllä ja valvontamenetelmillä varmistaa, että verkonhaltijoilla on mahdollisuudet toteuttaa sellaiset ennakoivat investoinnit, jotka mahdollistavat nopeutetun verkkoon liittämisen myös tulevaisuudessa.

Keskeinen ongelma: Jakeluverkonhaltija on pakotettu yhteislaskutukseen, mutta lainsäädännöllä poistettaisiin jakeluverkonhaltijan mahdollisuus hallita saataviaan. Jakeluverkonhaltijalla ei olisi vaikutusmahdollisuutta perintätoimiin eikä näkyvyyttä asiakkaan maksukäyttäytymiseen. Lakiesityksen vaikutuksenarviointi on tältä osin puutteellinen.

Yhteislaskutuksen toteutustapaa on muutettu lausuntokierroksen jälkeen olennaisesti tavalla, joka tekee hallituksen esityksessä (HE 197/2024) esitetystä yhteislaskutusjärjestelmästä jakeluverkonhaltijoille kestävämmän. Esitetty malli:

- i. heikentää **saamisoikeuksien hallintaa ja rajoittaa omaisuudensuojaa;**
- ii. heikentää **kassavirran ennustettavuutta ja aiheuttaa hallitsemattoman rahoitusriskin** luottotappioriskin kontrolloimattomuuden vuoksi;
- iii. sivuuttaa **puutteet teknisessä kyvykkyydessä, joita hallituksen esitykseen muutettu toteutustapa edellyttäisi ja joiden toteuttaminen viimekädessä vaikuttaa loppuasiakkaisiin** nousevien kustannuksien vuoksi

Ratkaisuesitys: Elenia esittää, että yhteislaskutuksen toteutusmalli muutetaan vastaamaan lausunnolla ollutta luonnosta hallituksen esityksestä (VN/1514/2022) erityisesti luottotappioriskin kohdistumisen osalta. Jakeluverkonhaltija voisi kuitenkin laskuttaa vähittäismyyjää kuukausittain 60 vuorokauden maksuehdolla. Näin vähittäismyyjällä on mahdollisuus laskuttaa ja muistuttaa loppuasiakasta joutumatta rahoittamaan yhteislaskua.

Vakuusjärjestely olisi laajennettava kattamaan jakeluverkonhaltijan saatavat lausuntoluonnoksen mukaisesti, ja vakuusvaatimus olisi voitava esittää myös yhteislaskujärjestelyn elinkaaren aikana.

Lausuntoluonnoksessa esitetty malli, jossa vähittäismyyjä vastaa luottotappioriskistä, ei Elenian käsityksen mukaan olisi ongelmallinen perustuslain turvaaman omaisuudensuojan kannalta. Malli olisi myös teknisesti toteutettavissa.

Markkinapohjainen kuormanohjaus

Elenia kannattaa hallituksen esitystä.

1. Elenia tarjoaa uusilla sähkömittareillaan monipuolisen kuormanohjauspalvelun asiakkailleen osana verkkopalvelumaksua. Palvelu on jo käytettävissä 330 000 asiakkaalla ja vuoden lopussa kaikilla.
2. Elenia on tehnyt laajan kyselyn asiakkailleen kuormanohjauspalvelusta ja sen hyödyntämisestä. **90 %** palvelua käyttäneistä vastaajista näkee saaneensa taloudellista hyötyä.
3. Kyselyssä kysimme myös, kenen tulisi hoitaa kotitalouden sähkökuormien ohjaaminen. Vastaajista **40 %** haluaa ohjata kuormia itse. **57 %** haluaa pitää ohjaukset mahdollisena sekä itsellään että toisen osapuolen toimesta. Vain 3 % haluaa ohjaukset täysin toisen osapuolen tehtäväksi.

Asiakkaiden kiinnostus joustoja kohtaan kasvaa ja moni kotitalous haluaa ohjata kuormiaan. On asiakkaiden etu, että myös verkkoyhtiö voi tarjota monipuolista kuormanohjausta.

Verkkoyhtiön kuormanohjaus ei estä, että asiakas voi sopia markkinaehtoisesta kuormanohjauksesta esimerkiksi sähkönmyyjänsä kanssa. Tällöin on luonnollista, että verkkoyhtiön palvelu ei ole käytettävissä sähkönmyyjän kanssa tehdyn sopimuksen ajan.